

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

juducând în ședință, fără citirea părților, recursurile ordinare, declarate de către inculpații Bețco Gheorghe și Munjiu Ilie și avocatul Coban Igor în numele părții vătămate Dominteanu Marin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, în cauză penală privindu-i pe

Bețco Gheorghe Ion, născut la 19 august 1994, originar din și domiciliat în s. Puhăceni, r-l Anenii Noi;

Munjiu Ilie Ion, născut la 05 august 1993, originar și domiciliat în s. Puhăceni, r-l Anenii Noi.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 06.02.2014 – 30.04.2015;

2. instanța de apel: 21.05.2015 – 08.10.2015;

3. instanța de recurs: 03.02.2016 – 24.05.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 30 aprilie 2014, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- **Bețco Gheorghe Ion** în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei potrivit art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 2 ani;

- **Munjiu Ilie Ion** în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalent a 8000 lei.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Bețco Gh. și Munjiu I. în beneficiul lui Domintean M. a prejudiciului adus sănătății în sumă de 2440 lei, cheltuieli de transport în sumă de 547 lei 20 bani, cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 3010 lei, în total suma de 5 997 lei 20 bani, precum și a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Pretențiile părții vătămate Domintean M. privind încasarea prejudiciului în legătură cu deteriorarea autoturismului și telefonului mobil au fost lăsate fără examinare, deoarece nu rezultă din acțiunile infracționale ale inculpaților.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la data de 12 ianuarie 2014, aproximativ în jurul orei 01:00, Bețco Gh. și Munjiu I., aflându-se în s. Puhăceni r-l Anenii Noi, în fața barului „Alexa”, fără motive, din intenții huliganice, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, cu o obrăznicie deosebită, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate l-au maltratat cu pumnii și picioarele pe Domintean M., iar Bețco Gh., fără știrea lui Munjiu I., l-a lovit pe Domintean M. cu o sticlă în regiunea capului. Astfel, cauzându-i părții vătămate Domintean M., conform raportului de expertiză medico - legală nr. 013, vătămare corporală ușoară.

3. Sentința a fost atacată în termen cu apeluri de către procuror și partea vătămată Domintean M.

3.1. Procurorul a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații Bețco Gh. și Munjiu I. să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și respectând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, să le fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen a câte 3 ani fiecăruia cu executarea acestea în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, a solicitat admiterea acțiunii civile cu dispunerea încasării în mod solidar din contul lui Bețco Gh. și Munjiu I. în folosul lui Domintean M. a prejudiciului material în sumă de 20 003 lei 79 bani și a prejudiciul moral în sumă de 50000 lei.

În motivarea apelului procurorul a indicat că, acțiunile inculpatului Bețco Gh. corect au fost calificate de către instanța de fond, însă a considerat că pedeapsa stabilită acestuia este prea blândă, deoarece a fost greșit individualizată, deoarece nu s-a luat în considerație gravitatea infracțiunii comise, suferințele suportate de către partea vătămată, comportamentul inculpatului în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

În opinia apelantului, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Bețco Gh. este contrară prevederilor art. 2 alin. (2) Cod penal și nu va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului. Astfel, considerând că este necesară aplicarea pedepsei închisorii în limitele fixate în Partea specială a Codului penal, care va fi echitabilă pentru infracțiunea săvârșită.

Totodată, procurorul apelant a indicat că nu este de acord cu reîncadrarea acțiunilor lui Mungiu I. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - „ huliganismul săvârșit de două sau mai multe persoane”, deoarece nu este clar cu cine inculpatul Mungiu I., două sau mai multe persoane, a săvârșit această infracțiune, ori rezultă că infracțiunea în cauză comisă prin complicitate urmează a fi calificată separat.

Procurorul a menționat că argumentele invocate de instanța de judecată la recalificarea acțiunilor inculpatului Mungiu I. nu au careva suport probant, deoarece au fost combătute prin toate probele acușării prezentate în instanța de judecată. Mai mult ca atât, o formă de participație la comiterea unei infracțiuni prin coautorat, prin repartizarea rolurilor fiecărui inculpat nu atribuie calificarea diferită a acțiunilor acestora, chiar și în cazul, când unele sau mai multe acțiuni au fost comise doar de către un singur subiect.

Totodată, apelantul a relevat că, examinarea procesului penal a fost efectuată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel, ambii inculpați au recunoscut acuzarea înaintată și probele invocate în rechizitoriu de către acuzatorul de stat, iar instanța de judecată a admis cererile inculpaților prin încheierea sa. Pentru ca recalificarea acțiunilor unui participant al infracțiunii să fie posibilă, urma să fie respinsă cererea de examinare a procesului în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, cu dispunerea examinării cauzei în procedură generală.

În asemenea condiții, instanța de judecată, neexaminând toate probele în ședința de judecată, din oficiu a recalificat acțiunile lui Mungiu I.

3.2. Partea vătămată Domintean M. a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților Bețco Gh. și Mungiu I. să le fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, invocând că pedeapsa stabilită de prima instanță este prea blândă pentru infracțiunea săvârșită, deoarece inculpații nu și-au cerut scuze de la el, ignorându-l, ceea ce confirmă faptul, că ei nu au regretat cele întâmplate.

Totodată, a solicitat și admiterea integrală a acțiunii civile, invocând că a prezentat toate probele scrise, care confirmă cuantumul prejudiciului material și cheltuielile de judecată, iar din materialele dosarului se vede clar legătura directă dintre acțiunile inculpaților și deteriorarea autoturismului și telefonului său mobil, de aceea instanța de fond neîntemeiat a admis acțiunea civilă parțial.

În opinia apelantului și suma prejudiciului moral, dispusă spre încasare de către instanța de fond din contul inculpaților, este disproporțional de mică comparativ cu suferințele fizice și psihice produse în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților. A considerat că suma de 50 000 lei nu este exagerată, dar proporțională suferințelor sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2014 au fost admise, în parte, apelurile declarate de către procuror și partea vătămată Domintean M.

A fost casată sentința Judecătoriei Anenii Noi din 30 aprilie 2014, în latura civilă, în privința ambilor inculpați și în latura penală, în privința lui Munjiu I., fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Munjiu Ilie Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei stabilite lui Munjiu I. pe un termen de probă de 2 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Domintean M., dispunându-se încasarea în mod solidar din contul lui Munjiu I. și Bețco Gh. în beneficiul lui Domintean M. cu titlu de prejudiciu material și asistență juridică suma de 6003 lei 79 bani.

Acțiunea civilă suplimentară a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța în ordine civilă.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că judecata în instanța de fond s-a desfășurat pe baza probelor administrate în faza urmăririi

penale, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel că, în cadrul ședinței instanței de fond, în prezența avocaților, inculpații, prin înscris autentic, au solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, indicând, că recunosc în totalitate faptele incriminate în rechizitoriu, probele prezentate de procuror, nu solicită administrarea de probe noi, cunosc faptul că nu mai pot interveni cu cereri de cercetare a altor probe, cerere acceptată prin încheierea judecătorească din data de 14 aprilie 2014 (f. d. 102-104).

Instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii atacate, apreciind cumulul de probe administrate la urmărirea penală, acceptate de inculpați, verificate de instanța de fond și apel, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că:

La 12 ianuarie 2014 aproximativ în jurul orei 01:00, Munjiu I. împreună cu Bețco Gh., aflându-se în s. Puhăceni r-l Anenii Noi, în fața barului „Alexa”, fără motive, din intenții huliganice, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, cu o obraznicie deosebită, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, l-au maltratată cu pumnii și picioarele peste tot corpul, și cu o sticlă, obiect pentru vătămarea integrității corporale, l-au lovit pe Domintean M. în regiunea capului, astfel, conform raportului de expertiză medico - legală nr. 013, i-au cauzat vătămare corporală ușoară.

Acțiunile inculpaților Munjiu I. și Bețco Gh. au fost corect încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal - huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, săvârșit de două persoane, cu aplicarea obiectului pentru vătămarea integrității corporale, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

Instanța de apel a conchis că vinovăția inculpaților Munjiu I. și Bețco Gh. se confirmă prin totalitatea de probe administrate în faza de urmărire penală, care au fost acceptate de apărare și verificate de instanța de fond și instanța de apel, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, precum sunt:

- declarațiile martorilor Petrov E., Plămădeală S., Bîzga V., Cerlat S.;
- raportul de expertiză medico-legală nr. 013 din 14.01.2014 (f. d. 38-39);
- procesul-verbal de confruntare din 21 ianuarie 2014 între Domintean M. și Bețco Gh., în care s-a indicat că Bețco Gh. a lovit cu sticla în cap, iar ulterior Munjiu I. și Bețco Gh. loveau în autoturism (f. d. 32);
- procesul-verbal de confruntare din 21 ianuarie 2014 între Domintean M. și Munjiu I., în care s-a indicat că primul l-a lovit Bețco Gh. pe Domintean M., iar ulterior ambii l-au lovit (f. d. 32);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului, fiind cercetat automobilul de model „W Golf” cu n/î COK 988, ce aparține lui Domintean M., și depistate urme de încălțăminte și oglinda deteriorată (f. d.6).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că ambii inculpați au săvârșit infracțiunea imputată prin rechizitoriu, fiind corect calificate acțiunile acestora în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, acțiunile inculpatului Munjiu I. au fost incorect reîncadrate de către instanța de fond în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza unor interpretări subiective, apreciind critic declarațiile martorilor Petrov și Plămădeală, ceea ce contravine prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție.

În acest sens, instanța de apel a conchis că, prima instanță nu a ținut cont de faptul că, judecarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, unde inculpații au declarat că recunosc în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe, cererile fiind acceptate de instanță, de aceea recalificarea acțiunilor unui participant în acest caz nu este posibilă.

La stabilirea pedepsei inculpatului Munjiu I. instanța de apel a indicat că a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor grave, de împrejurările în care a fost comisă fapta și consecințele acesteia, de persoana celui vinovat, care se caracterizează pozitiv, anterior nu a săvârșit infracțiuni, recunoașterea vinovăției și căința sinceră de cele săvârșite, de lipsa circumstanțelor agravante, de consecințele infracțiunii, de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, care a recuperat parțial paguba, considerînd că corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără stabilirea unei pedepsei penale, sub formă de închisoare, în limitele prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă, luînd în considerație prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel a considerat că pedeapsa stabilită inculpatului Munjiu I. este echitabilă, care ar duce la corectarea inculpatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

În ce privește aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în privința inculpatului Bețco Gh. instanța de apel a considerat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea lui este posibilă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, ținînd cont de faptul că anterior nu a fost judecat, a recunoscut integral vina, s-a căit de cele comise, a recuperat parțial paguba, acestea fiind considerate drept circumstanțe atenuante.

Referitor la argumentele invocate în apelul părții vătămate Domintean M. cu privire la acțiunea civilă, instanța de apel le-a considerat întemeiate, deoarece din înscrisurile anexate la materialele cauzei rezultă cu certitudine că prejudiciul material cauzat părții civile Domintean M. constituie suma de 20 003 lei 79 bani (f. d. 112-120), de aceea a ajuns la concluzia că este posibilă încasarea acestei sume din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate.

De către instanța de apel au fost considerate drept eronate concluziile instanței de fond privind respingerea capătului de cerere a părții vătămate de încasare a cheltuielilor legate de costul reparării autoturismului și a telefonului mobil, pe motiv că acestea nu rezultă din acțiunile infracționale a inculpaților. În acest sens instanța de apel a menționat că potrivit materialelor cauzei, și anume, din plîngerea părții vătămate, procesul-verbal de cercetare la fața locului, declarațiile părții vătămate și a martorilor rezultă, că în procesul acțiunilor de huliganism, inculpații au deteriorat

automobilul și telefonul, ce aparțin părții vătămate, care ulterior a suportat cheltuieli pentru reparația acestora, confirmate prin bonurile de plată anexate la acțiunea civilă, care au fost examinate în instanța de fond și verificate în apel.

Totodată, instanța de apel a considerat că prejudiciul moral încasat de către instanța de fond este proporțional suferințelor fizice cauzate părții vătămate în urma infracțiunii comise, astfel, fiind justificat quantumul de 10 000 lei, reieșind din faptul că infracțiunea a fost comisă din intenție, precum și din interpretarea tradițională a jurisprudenței naționale și europene.

Referitor la suma prejudiciului moral de 50 000 lei solicitat de către partea vătămată, instanța de apel a menționat că, nu au fost prezentate probe, ce ar confirma acest quantum, și astfel, argumentele apărării în numele părții vătămate la acest capitol au fost considerate irelevante.

Instanța de apel a admis în principiu acțiunea civilă suplimentară, urmînd ca asupra quantumului despăgubirilor cuvenite să se expună instanța în ordine civilă, deoarece cerințele indicate în ea n-au constituit obiect de examinare în instanța de fond.

În ce privește apelul părții civile Domintean M. în latura penală, prin care se solicita agravarea pedepsei inculpaților, instanța de apel a considerat că acesta este inadmisibil, deoarece cauza dată a fost judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar partea civilă este în drept să conteste sentința doar în latura civilă.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Domintean M., care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și stabilirea inculpaților Munjiu I. și Bețco Gh. a pedepsei închisorii, invocînd temeiul de drept prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului partea vătămată a indicat asupra faptului, că instanța de apel neîntemeiat a respins ca inadmisibil apelul său în latura penală, deoarece deși cauza penală a fost judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, el nu a pierdut calitatea de parte vătămată în cauză.

În acest sens recurentul a menționat că, instanța de apel a neglijat faptul că Domintean M. a fost recunoscut ca parte vătămată în cauza dată, de aceea prin decizia instanței de apel i-a fost lezat dreptul de a declara apel conform prevederilor art. 401 alin. (1) pct.3) Cod de procedură penală, care prevede expres că partea vătămată este în drept să declare apel în ce privește latura penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2015 a fost admis recursul ordinar declarat de către partea vătămată M. Domintean, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2014, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea deciziei instanța de recurs a menționat faptul că, analizînd decizia atacată a constatat că instanța de apel incorect a declarat inadmisibil apelul părții vătămate Domintean M., în latura penală, prin care s-a solicitat stabilirea unei pedepse mai aspre inculpaților Munjiu I. și Bețco Gh., motivîndu-și soluția prin

faptul că, deoarece cauza a fost judecată în procedura simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, partea vătămată Domintean M. este în drept să conteste sentința doar în latura civilă.

Instanța de recurs a conchis că această soluție a instanței de apel este greșită și în acest sens a reținut că, potrivit ordonanțelor din 17 ianuarie 2014 victima Domintean M. a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și de parte civilă (f. d. 10 și 13 vol. 1) și acest statut de parte vătămată a lui Domintean M. în cauză nu a fost modificat pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei. Iar în conformitate cu prevederile legale partea vătămată dispune de dreptul să exercite căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

Astfel, conform practicii judiciare stabilite cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești prevede că, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

Raportînd cele menționate la cazul supus judecării, instanța de recurs a conchis că instanța de apel urma să examineze cererea de apel depusă de către partea vătămată Domintean M., să se expună asupra argumentelor invocate, deoarece apelul a fost declarat în latura penală numai în partea stabilirii pedepsei, în conformitate cu legislația în vigoare și practica judiciară stabilită.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 a fost admis apelul procurorului în Procuratura raionului Anenii Noi, Pavel Varzari și apelul părții vătămate Marin Dominteanu, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Bețco Gheorghe Ion recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, i-a fost numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Munjiu Ilie Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Marin Domintean a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Gh. Bețco și I. Munjiu în beneficiul lui M. Domintean suma de 16 162 lei și 80 bani cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 lei fiecare cu titlu de prejudiciu moral.

În rest pretențiile formulate de M. Dominteanu au fost respinse ca neîntemeiate.

8.1. În motivarea deciziei instanța de apel a statuat că, audiind participanții la proces, verificînd argumentele invocate în apeluri, în baza probelor administrate de prima instanță, cercetate suplimentar de către instanța de apel, apreciindu-le fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării, a conchis că apelul declarat de acuzatorul de stat și apelul părții civile Marin Domintean urmează să fie admise cu

casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță eronat a recalificat acțiunile inculpatului Munjiu Ilie și le consideră neîntemeiate fără a avea un suport probatoriu, fiind combătute de totalitatea probelor acușării prezentate în instanța de judecată. Mai mult ca atât, o formă de participație la comiterea unei infracțiuni prin coautorat, prin repartizarea rolurilor fiecărui inculpat nu atribuie calificarea diferită a acțiunilor acestora, chiar și în cazul când unele sau mai multe acțiuni au fost comise doar de un singur subiect.

În aceeași ordine de idei, materialul probator determină incontestabil faptul că, inculpații Bețco Gh. și Mungiu I., având intenția comiterii unui act de huliganism cu aplicarea unei sticle pline de bere, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra părții vătămate, precum și acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

În speța examinată rezultatul infracțional al complicității a survenit în urma acțiunilor reciproce ale tuturor participanților, astfel, acțiunile unui participant I. Munjiu a creat și înlesnit posibilitatea săvârșirii infracțiunii de către celălalt participant Gh. Bețco, iar fiecare ajutând pe coparticipant prin acțiunile proprii.

Astfel, acțiunile acestora, or ale lui I. Munjiu și Gh. Bețco, urmează a fi apreciate în cumul complexității lor, deoarece rezultatul activității infracționale a fost generat de comunitatea intenției.

Instanța de apel a admis argumentele procurorului apelant și a părții vătămate prin care solicită agravarea pedepsei inculpaților or, pedeapsa stabilită de către instanța de fond nu-și v-a atinge scopul de corectare și reeducare a acestor și de prevenirea comiterii altor infracțiuni, deasemenea nu a fost respectată proporționalitatea.

Astfel, în opinia instanței de apel, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpaților Gh. Bețco și I. Munjiu, nu a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (1) Cod penal, conform cărora „Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor”.

Astfel, instanța de apel a constatat că, scopul educativ și preventiv al pedepsei numite inculpatului Bețco Gh., în raport cu personalitate sa și faptele comise, circumstanțele relevante pentru adoptarea unei condamnări obiective și echitabile poate fi atins doar prin aplicarea pedepsei închisorii cu izolarea lui de societate și reabilitare și corijare în locurile de detenție, ori la caz nu sunt întrunite alte temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nefiind rațional și legal nici aplicarea altei pedepse, sancțiunea art. 287 alin. (3) Cod penal, prevede doar pedeapsa închisorii, pe de altă parte nu este rațional nici suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în lipsă de motive ce ar permite o astfel de soluție.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de partea civilă M. Domintean, instanța de apel a considerat ca fiind exagerată suma de 50 000 lei, ținând cont atât de prevederile

legislației în vigoare, cât și de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

În aceste circumstanțe instanța de apel a considerat suficient de încasa, cu titlul de prejudiciu moral, din contul inculpaților I. Munjiu și Gh. Bețco suma de 10 000 lei fiecare, în rest pretențiile formulate în acest sens au fost respinse.

În ceea ce privește pretențiile părții vătămate Marin Domintean de încasare a prejudiciului material, instanța de apel a considerat oportun de ale admite parțial și anume, pretențiile finale fiind de 20 162 lei și 80 bani, dintre care potrivit recipiselor din 29 septembrie 2015, inculpații au restituit părții vătămate M. Domintean câte 2000 lei (f.d. 31-32 vol. II), care urmează a fi excluse, astfel, urmînd a fi încasată, în mod solidar din contul inculpaților Ilie Munjiu și Gheorghe Bețco, suma de -16 162,80 lei, cu titlul de prejudiciu material.

9. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

Inculpații I. Munjiu și Gh. Bețco, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocîndu-se temeiurile prevăzute de pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală - „nu au fost întrunite elementele infracțiunii” și pct. 10) al aceleiași norme vizate - „s-au aplicat pedepse individualizate, contrar prevederilor legale”, motivînd cu faptul că, acțiunile lui Gh. Bețco corect au fost încadrate de către instanțele judecătorești în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, însă, acțiunile lui I. Munjiu incorect au fost reîncadrate de către instanța de apel în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, deoarece, din probatoriu rezultă că acțiunile infracționale ale lui Bețco Gh., potrivit cărora acesta l-a lovit cu sticla în cap pe partea vătămată Munjiu I., nu sunt cuprinse de intenția celui alt participant, Munjiu Ilie, și respectiv, acțiunile infracționale ale ultimului urmau să fie încadrate în baza art. 287 alin. (2) Cod penal.

La stabilirea pedepsei cu închisoarea, instanța de apel, nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei și nu a luat în considerație circumstanțele atenuante ale cauzei, și anume, că ambii inculpați și-au recunoscut vina, se căiesc sincer de cele întîmplate, au achitat părții civile despăgubirea materială, anterior nejudecați, vârsta relativ tînă a inculpaților.

Avocatul Coban Igor în numele părții vătămate Domintean Marin, prin care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei în sensul agravării acesteia: cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare de 5 ani și în partea respingerii acțiunii civile înaintate în cadrul procesului penal în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral și a dispune admiterea integrală a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, invocînd următoarele:

- luând în considerare criteriile generale de individualizare a pedepsei se constată că infracțiunea pentru care inculpații a fost condamnați în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, este una gravă, iar acest lucru vorbește de la sine despre relevanța acestui element la înăsprirea pedepsei de către Curtea Supremă de Justiție. Mai mult ca atât, relevantă este natura acestei componente de infracțiune, cu alte cuvinte nu o simplă aplicare a violenței, dar una săvârșită în public, care implică o obraznicie brutală a inculpaților;

- de asemenea relevant în această situație este și motivul infracțiunii, or la baza faptelor inculpaților se află interesul material, dar nu unul considerabil, dar o sumă banală de 1000 lei. Iar săvârșirea faptelor nominalizate doar pentru „restituirea” sumei de 1000 lei denotă, odată în plus, necesitatea agravării inculpaților;

- inculpații nu și-au recunoscut vinovăția, iar despre sincera căință și contribuirea la aflarea adevărului în cauză nici nu poate fi vorba, iar prejudiciul material nu a fost reparat integral, toate aceste elemente sunt corelative și demonstrează indubitabil severitatea acțiunilor săvârșite, iar pedeapsa aplicată prin decizia instanței de apel nu este proporțională faptelor săvârșite, dar nici scopului aplicării pedepsei penale, adică încercarea de corectare și reeducare a condamnaților;

- consideră că ambele instanțe inferioare au acordat mai multă atenție circumstanțelor cauzei care atenuează, dar nu celor care agravează răspunderea, or art. 77 Cod penal, prevede în mod expres două circumstanțe agravante relevante situației noastre:

- *lit. c) săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participatie.*
- *lit. h) săvârșirea infracțiunii prin batjocorirea victimei,* or datorită faptului că infracțiunea în baza căreia au fost condamnați are un caracter public, iar partea vătămată provine dintr-o familie cultă și apreciază acțiunile săvârșite de către condamnați ca acte batjocoritoare;

- la fel, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și în latura admiterii parțiale a acțiunii civile deoarece, este impardonabil ca suma de 20.000 lei (total) acordată de către instanța de apel, cu titlu de prejudiciu moral să fie considerată suficientă în cazul în care partea vătămată a suferit urmări serioase asupra sănătății, or, acțiunile condamnaților prin natura lor au dus în mod evident la cauzarea și a unui prejudiciu moral considerabil. De remarcat că, partea vătămată provine dintr-o familie cărturară și cultă, iar acțiunile prejudiciabile ale condamnaților care au un caracter public au lezat în mod implicit onoarea și demnitatea acestuia, pentru care urmează a fi despăgubit, iar suma necesară și rațională în cazul de față este de 50 000 lei (fiecare) cu titlu de prejudiciu moral.

10. La recursul ordinar declarat de către inculpații Bețco Gheorghe și Munjiu Ilie, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Coban Igor în numele părții vătămate Domintean Marin, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

10.1. Procurorul, la fel, a prezentat referință pe marginea recursului declarat de către inculpații Bețco Gheorghe și Munjiu Ilie, prin care a solicitat respingerea

acestuia ca fiind inadmisibil, deoarece pedeapsa care i-a fost stabilită inculpaților de către instanța de apel este echitabilă faptelor infracționale săvârșite și în corespundere cu împrejurările cauzei și normelor legale, iar încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Munjiu I. este una corectă.

Referitor la motivele invocate de recurent în recursul declarat de Coban I. în numele părții vătămate Domintean M. nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate, care ar afecta hotărîrea atacată.

11. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, conchide că recursul ordinar declarat de către avocatul Coban Igor în numele părții vătămate Dominteanu Marin urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de către inculpații Gh. Bețco și I. Munjiu urmează a fi admis.

11.1 Referitor la recursul declarat de inculpații Gh. Bețco și I. Munjiu

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța admite recursul, casează, parțial hotărîrea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din conținutul recursului rezultă că inculpații Gh. Bețco și I. Munjiu invocă drept temeiuri pentru recurs pct. 8) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii, sau au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Referitor la temeiul prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs reține că, din conținutul recursului declarat rezultă că recurenții nu sunt de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Munjiu Ilie în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, pe motiv că acțiunile infracționale ale lui Bețco Gheorghe potrivit cărora acesta l-a lovit cu sticla în cap pe partea vătămată Domintean Marin nu sunt cuprinse de intenția celui alt participant Munjiu Ilie și respectiv acțiunile infracționale ale ultimului urmau să fie încadrate în baza art. 287 alin. (2) Cod penal. Deci, în astfel de împrejurări, instanța de recurs atestă că, de fapt, autorii semnalează temeiul pentru recurs, prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Pe această linie de considerente, Colegiul penal va examina recursul, prin prisma incidenței temeiului pentru recurs, prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Așadar, argumentul invocat de recurenți, referitor la netemeinicia concluziei instanței de apel, privind condamnarea lui Munjiu Ilie, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, este neîntemeiat și se respinge, deoarece instanța de apel a motivat condamnarea ultimului prin faptul că învinuirea a prezentat suficiente probe, care, cu certitudine, dovedesc vinovăția acestuia în comiterea *huliganismului agravat, prin aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății* (descrise în pct. 8.1. al prezentei decizii), motivare, pe care instanța de recurs și-o însușește și nu consideră necesar de a o repeta.

Potrivit recursului ordinar declarat de inculpați, aceștia au invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel și pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, argumentând că nu sunt de acord cu pedeapsa aplicată, apreciind-o prea aspră, la care instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, nu a respectat criteriile generale de individualizare a acesteia, ceea ce este neconform scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs conchide că, motivele invocate de recurenți referitor la individualizarea pedepsei, sînt întemeiate.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că vinovăția inculpaților Gh. Bețco și I. Munjiu în săvîrșirea infracțiunii imputate este pe deplin stabilită, iar calificarea acțiunilor acestora este corectă și corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă la aplicarea măsurii de pedeapsă nu au fost luate în considerație prevederile art. 61, 75 alin. (1) Cod penal.

Conform acestor prevederi legale, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Persoanei recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile Codului penal.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art. 90 Cod penal.

Stabilirea duratei ori a quantumului pedepsei de către instanța de judecată, întrun caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, natura și gravitatea rezultatului produs or, a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpaților Gh. Bețco și I. Munjiu, nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus.

Aplicându-le inculpaților pedeapsa de 3 ani închisoare, fiecare, instanța de apel a reținut caracterul prejudiciabil al infracțiunii comise, concluzionând că reeducarea și corectarea acestora nu este posibilă fără izolare de societate, menționând că nu există temeiuri pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

Colegiul de asemenea subliniază și faptul că instanța de apel, indicând că ține cont și de urmările prejudiciabile ale faptei, n-a menționat care sunt aceste urmări și cum influențează ele asupra stabilirii pedepsei inculpatului.

Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație că inculpații și-au recunoscut vina, s-au căit sincer în cele comise, au recuperat parțial paguba, vârsta relativ tânără a inculpaților, fără antecedente penale, sunt la prima abatere de la lege, nefiind constatate la caz careva circumstanțe agravante.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal conchide că de către instanța de apel în privința lui Gh. Bețco și I. Munjiu s-a aplicat o pedeapsă care nu corespunde cerințelor legii, nu este echitabilă, prin ce s-a comis o eroare de drept, care poate fi, și urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

Conform deciziei instanței de apel, pentru fapta comisă inculpaților le-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, fiecare.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, iar aceasta conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Mai mult, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Prin urmare, reținînd acel fapt că atît prima instanță, cît și cea de apel au reținut în seama inculpaților doar circumstanțe atenuante, care au fost enumerate mai sus, iar circumstanțe agravante lipsesc, și avînd în vedere principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – *umanismul legii penale*, cît și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu este rațional ca Gh. Bețco și I. Munjiu să execute pedeapsa închisorii stabilită și va aplica prevederile art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune, deoarece careva interdicții la aplicarea normei date nu sînt.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, Colegiul penal conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată, prin admiterea recursului ordinar declarat de inculpații Gh. Bețco și I. Munjiu, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care executarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, stabilită de instanța de apel în privința lui Gh. Bețco și I. Munjiu, va fi suspendată condiționat, în baza art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Referitor la acțiunea civilă, Colegiul lărgit a stabilit că, just instanța de apel a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată M. Dominteanu, dispunînd încasarea din contul inculpaților Gh. Bețco și I. Munjiu cu titlu de prejudiciu material suma de 16 162,80 lei, cu titlu de prejudiciu material suma de 10 000 lei fiecare și a cheltuielilor suportate pentru asistență juridică suma de 3010 lei. În rest pretențiile lui M. Dominteanu corect au fost respinse ca neîntemeiate.

11.2. Referitor la recursul declarat de avocatul părții vătămate, I. Coban

Potrivit art. 435 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil.

Din conținutul recursului, avocatul I. Coban în numele părții vătămate M. Dominteanu rezultă, că este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor imputate inculpaților, criticînd hotărîrea atacată doar în latura stabilirii pedepsei, solicitînd aplicarea unei pedepse mai aspre, invocînd temeiul de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că, acest temei și-a găsit confirmarea în speța dată, numai că în sensul stabilirii, de către instanța de apel inculpaților a unei pedepse prea aspre și nu una prea blîndă după cum a invocat avocatul părții vătămate, I. Coban, în cererea de recurs.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, motivul invocat de recurent precum că instanța de apel incorect au individualizat pedeapsa, prin aplicarea inculpaților a unei pedepse prea blînde, îl consideră neîntemeiat, iar asupra temeiului invocat s-a expus la **pct. 11.1.** și nu vede necesitatea de a se expune repetat.

Referitor la dezacordul recurentului cu privire la quantumul prejudiciului moral stabilit prin decizia instanței de apel, Colegiul penal reține că instanța de apel și-a motivat suficient hotărîrea adoptată în latura civilă, conducîndu-se de prevederile legii, iar argumentele invocate au fost combătute definitiv.

Referitor la quantumul prejudiciului moral stabilit de către instanța de apel, din materialele cauzei se constată cauzarea prejudiciului moral părții vătămate și astfel, la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciu moral, conform art. 1423 Cod civil și art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel întemeiat a ținut cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate părții vătămate M. Domintean, de prejudiciul cauzat, manifestat prin aplicarea leziunilor corporale pătimitului, perturbarea moralului legată de situația la care a fost supus, și corect a ajuns la concluzia că suma de 50000 lei este una exagerată, iar încasarea sumei a cîte

10000 lei cu titlu de prejudiciu moral, din contul inculpaților, este suficientă pentru acoperirea suferințelor fizice și psihice cauzate părții vătămate.

Prin urmare, în baza celor reținute supra, recursul ordinar declarat de avocatul I. Coban în numele părții vătămate M. Dominteanu se v-a respinge ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de inculpații Gh. Bețco și I. Munjiu se v-a admite, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și, în latura stabilirii pedepsei și se va pronunța o nouă hotărâre.

12. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de către avocatul Coban Igor în numele părții vătămate Dominteanu Marin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, în cauza penală privindu-i pe Bețco Gheorghe Ion și Munjiu Ilie Ion.

Admite recursul ordinar declarat de către inculpații Bețco Gheorghe și Munjiu Ilie, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Bețco Gheorghe Ion și Munjiu Ilie Ion, se consideră condamnați în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, pentru fiecare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare se suspendă pe o perioadă de probațiune de 1 an, pentru fiecare, cu dispunerea reparării daunelor cauzate părții vătămate, Domintean Marin, în termen de 3 luni.

Celelalte dispoziții ale hotărârii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată se va pronunța la **21 iunie 2016**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie